



Briuselis, 2026 m. gegužės 4 d.
(OR. en)

8823/26

ENER 212
FISC 157
ECOFIN 560
COMPET 515
ENV 442
IND 300

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. balandžio 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2026) 2851 final
Dalykas:	KOMISIJOS REKOMENDACIJA 2026 04 30 dėl tiekėjų taikomo rizikos valdymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2026) 2851 final.

Priedama: C(2026) 2851 final



Briuselis, 2026 04 30
C(2026) 2851 final

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 04 30

dėl tiekėjų taikomo rizikos valdymo

{SWD(2026) 126 final}

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 04 30

dėl tiekėjų taikomo rizikos valdymo

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) per 2021–2022 m. energijos kainų krizę didelis nestabilumas elektros energijos sektoriuje lėmė tiekėjų bankrotus, o tai turėjo didelį poveikį vartotojams. Kai tiekėjai tinkamai neapdraudžia savo elektros energijos portfelių, dėl didmeninių kainų svyravimų jie gali patirti finansinių sunkumų, o tai gali lemti bankrotą ir rizikos bei išlaidų perkėlimą vartotojams ir kitiems rinkos dalyviams. Siekiant apsaugoti vartotojus nuo tokių pasekmių, labai svarbu, kad tiekėjai, siūlantys fiksuotos kainos sutartis, turėtų tinkamas apsidraudimo strategijas, proporcingas jų galimybėms turėti savo gamybos pajėgumų, kapitalizacijai, didmeninės rinkos nepastovumo rizikai, jų dydžiui ir padėčiai rinkoje;
- (2) sąvoka „apsidraudimas“ reiškia pirkimo strategiją arba finansinę strategiją, kuria siekiama sumažinti neigiamų kainų svyravimų energijos rinkose riziką. Veiksmingai apsidrausdami tiekėjai gali stabilizuoti viešųjų pirkimų išlaidas, apsaugoti nuo didmeninės rinkos nepastovumo ir pasiūlyti vartotojams stabilias ir nuspėjamas mažmenines kainas. Tiekėjams, turintiems didelius fiksuotos kainos sutarčių portfelių, labai svarbu apsidrausti nuo kainų pokyčių per visą sutarties galiojimo laikotarpį, kartu atsižvelgiant į vartojimo modelio pokyčius;
- (3) nors apsidraudimas gali lemti didesnes išlaidas, jo teikiamas saugumas yra gerokai vertingesnis, nes dėl nesėkmių sektoriuje gali padidėti vartotojų išlaidos, kadangi gali kilti pavojus, kad būsimi vartotojų mokėjimai bus sutrikdyti ir dėl to gali tekti rinktis brangesnes alternatyvas. Todėl tiekėjai turėtų įrodyti, kad jų strategijos atitinka jų verslo modelius ir nekelia nepagrįstos rizikos vartotojams, visų pirma dėl netinkamos apsidraudimo praktikos. Tikimasi, kad konkurencija rinkoje paskatins optimizuoti sąnaudas ir sumažins vartotojų išlaidas. Todėl, siekiant sušvelninti galimą tiekėjų sąnaudų didėjimą, labai svarbu išlaikyti tvirtą mažmeninių tiekėjų konkurenciją;
- (4) nors pagrindinė atsakomybė parengti savo apsidraudimo strategiją ir įrodyti jos tinkamumą tenka tiekėjui, nacionalinės reguliavimo institucijos pagal Direktyvos (ES) 2019/944¹ su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2024/1711², 18a straipsnį turi kompetenciją ir pareigą užtikrinti, kad tiekėjai prisiimtų šią atsakomybę;

¹ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, (OL L 158, 2019 6 14, p. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

² 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1711, kuria dėl Sąjungos elektros energijos rinkos modelio tobulinimo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2018/2001 ir (ES) 2019/944 (OL L, 2024/1711, 2024 6 26, <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

- (5) veiksminga energijos tiekėjų atsparumo ir likvidumo valdymo stiprinimo priemonė yra testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, kuris šiame kontekste yra iš anksto nustatytų rizikos veiksnių poveikio vertinimo modeliavimas. Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis gali padėti įvertinti tiekėjo finansinį atsparumą. Tokio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis įtraukimą ir struktūrą savo nuožiūra nustato nacionalinės reguliavimo institucijos;
- (6) finansinė rizika, su kuria susiduria energijos tiekėjai, gali būti glaudžiai susijusi su sudėtinga fizinių ir finansų rinkų, visų pirma išvestinių finansinių priemonių rinkų, dinamika. Glaudesnis energetikos reguliavimo institucijų, prudencinės priežiūros institucijų ir finansų rinkos institucijų bendradarbiavimas gali padėti nustatyti tarpsektorinį pažeidžiamumą, visų pirma susijusį su garantinės įmokos reikalavimais, įkaito reikalavimais ir likvidumo reikalavimais prekiaujant energetikos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis;
- (7) energetikos bendrijoms vis dar sunku centralizuotose rinkose naudoti apsidraudimo produktus. Ši padėtis didina jų jautrumą rinkos svyravimams, ją dar labiau apsunkina nacionalinio lygmens diskusijos dėl rizikos apsidraudimo reikalavimų nustatymo tiekėjams, o tai gali padidinti bendrijų tiekėjų patiriamą rinkos riziką, nepripažįstant jų konkrečių aplinkybių;
- (8) nors valstybės narės turi tam tikrą veiksmų laisvę įgyvendindamos Direktyvos (ES) 2019/944 18a straipsnį, šioje rekomendacijoje turėtų būti pateiktos tiekėjų rizikos valdymo vykdymo užtikrinimo gairės, kad vartotojai būtų apsaugoti nuo tiekėjų patiriamos rizikos ir energijos kainų šoko,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Valstybėms narėms rekomenduojama imtis šių priemonių:

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Perkeldamos Direktyvos (ES) 2019/944 18a straipsnio 1 dalį į nacionalinę teisę, valstybės narės turėtų paskirti nepriklausomą nacionalinę reguliavimo instituciją vykdymo užtikrinimo užduočiai atlikti. **Rekomenduojama, kad valstybės narės vykdymo užtikrinimo užduotį pavestų reguliavimo institucijai arba kitai panašiai nepriklausomai institucijai, turinčiai tvirtus vartotojų apsaugos įgaliojimus,** kad būtų užtikrintas tiekėjams taikomų prudencinių priemonių vykdymas, užtikrinant veiksmingą priežiūrą ir vartotojų interesų apsaugą.
2. **Pavesti paskirtajai institucijai išsamų tiekėjų pareigos** nustatyti ir įgyvendinti tinkamas apsidraudimo strategijas, taip pat pareigą imtis visų pagrįstų veiksmų, kad būtų apribota jų tiekimo sutrikimo rizika, **įgyvendinimą ir jos vykdymo užtikrinimą.** Valstybės narės šiuo tikslu gali nustatyti bendruosius kriterijus, jei tai nepažeidžia nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumo, kaip nustatyta Direktyvoje (ES) 2019/944.
3. **Atsižvelgti į tai, kad tinkamas apsidraudimo strategijas iš esmės galima užtikrinti taikant bendrąsias priežiūros taisykles,** nereikalaujant išsamiai peržiūrėti kiekvieno tiekėjo pozicijų ar strategijų. **Siekiant toliau vertinti šias apsidraudimo strategijas, rekomenduojama taikyti tokias priemones, kaip testavimas nepalankiausiomis sąlygomis ir tiekėjų ataskaitų teikimo**

reikalavimai. Valstybės narės turėtų įgyvendinti bendrąsias tiekėjams taikomas taisykles, kurios užtikrintų priežiūrą nepakenkdamas jų komercinei laisvei.

4. **Sudaryti sąlygas nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti tinkamą vykdymo užtikrinimo sistemą,** įskaitant reguliarius ataskaitų teikimo ciklus ir testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, proporcingą rinkos dydžiui, tiekėjo tipui ir patiriamai rizikai.
5. **Įpareigoti tiekėjus įgyvendinti tinkamas apsidraudimo strategijas** ir imtis visų pagrįstų priemonių, kad būtų kuo labiau sumažinta jų žlugimo rizika ir apribotas šalutinis poveikis finansų sistemai. Tai gali apimti prudenčių licencijavimo kriterijų, finansinio mokumo ribų ar likvidumo priemonių nustatymą, kad nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų įvertinti tiekėjų pirkimo ir rizikos valdymo strategijas.
6. **Skatinti tiekėjus naudotis įvairiomis turimomis apsidraudimo priemonėmis,** įskaitant išankstinius sandorius, ateities sandorius ir elektros energijos pirkimo sutartis (EEPS).
7. **Palengvinti energetikos bendrijų ir mažesnių rinkos dalyvių dalyvavimą supaprastinant prieigą prie apsidraudimo produktų,** skatinant telkimo mechanizmus, tarpusavio prekybą ir bendradarbiavimu grindžiamas EEPS, laikantis Sąjungos konkurencijos taisyklių ir Komisijos rekomendacijos C(2026) 2850 dėl energetikos bendrijų plėtros rėmimo ir pasigamintos energijos vartojimo potencialo didinimo³.

Pagrindiniai vykdymo užtikrinimo principai

8. **Užtikrinti, kad tiekėjų parengtose ir įgyvendinamose apsidraudimo strategijose būtų atsižvelgiama į tiekėjų galimybes turėti savo gamybos pajėgumų ir jų kapitalizaciją, taip pat į jų patiriamą didmeninės rinkos kainų svyravimų riziką, tiekėjo dydį, rinkos struktūrą bei likvidumo buvimą.**
9. **Pripažinti, kad tinkamos apsidraudimo strategijos skiriasi priklausomai nuo tiekėjo tipo ir nacionalinių aplinkybių.** Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tiekėjai įrodytų pasirinkto metodo tinkamumą savo verslo modeliui ir kad nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų lanksčiai užtikrinti reikalavimų vykdymą.
10. **Raginti nacionalines reguliavimo institucijas skatinti tiekėjus priimti veiksmingas rizikos valdymo strategijas, kad būtų sušvelnintas kainų svyravimo poveikis** tiekėjui ir visai sistemai, kartu pripažįstant, kad visiškas apsidraudimas ne visada būtinas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos leistų iš dalies apsidrausti nuo rizikos, jei tiekėjai gali įrodyti lygiavertį atsparumą naudodami gamybos turtą, likvidumo rezervus ar kitas apsaugos priemones. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad didesni tiekėjai, turintys didelius fiksuotos kainos sutarčių portfelius, išlaikytų proporcingą apsidraudimo apimtį, kad būtų kuo labiau sumažinta sisteminė rizika.
11. **Suteikti nacionalinėms reguliavimo institucijoms reikiamą kompetenciją** nustatyti apsidraudimo pareigas, stebėti ir užtikrinti jų vykdymą, kartu išsaugant

³ KOMISIJOS REKOMENDACIJA dėl energetikos bendrijų plėtros rėmimo ir pasigamintos energijos vartojimo potencialo didinimo - C(2026)2850.

tiekėjų lankstumą rengiant rizikos valdymo metodus, kuriais veiksmingai mažinama nepastovumo rizika.

12. **Skatinti nacionalines reguliavimo institucijas ir tiekėjus, kai įmanoma, reguliariai arba *ad hoc* atlikti testavimą nepalankiausiomis sąlygomis**, per kurį imituojamos nepalankios rinkos sąlygos, siekiant įvertinti tiekėjų likvidumą, mokumą ir patiriamą riziką. Tokio modeliavimo trukmė ir mastas turėtų būti nustatomas nacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, šešių ar dvylikos mėnesių laikotarpiui.
13. **Valstybės narės turėtų sukurti sistemas, pagal kurias būtų imamasi proporcingų prevencinių veiksmų siekiant pasirengti tvarkingam pasitraukimui iš rinkos**, laikantis Direktyvos (ES) 2019/944⁴ 27a straipsnio nuostatos dėl garantinio tiekėjo. Tais atvejais, kai tiekėjas patiria sunkumų arba nevykdo įsipareigojimų, valstybės narės turėtų užtikrinti aiškų ir skaidrų kompetentingų institucijų ir (garantinių) tiekėjų tarpusavio procesą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad vartotojai būtų nedelsiant paprasta kalba informuojami apie tiekimo tęstinumą, garantinio tiekėjo sistemos aktyvumą ir bet kokius sutarties sąlygų pakeitimus.

Veiksmingo ir paprasto ataskaitų teikimo užtikrinimas

14. **Skatinti nacionalines reguliavimo institucijas nustatyti tiekėjams proporcingo ir naudotojui patogaus ataskaitų teikimo pareigas**, kai įmanoma, remiantis esamomis licencijavimo sistemomis. Siekiant užtikrinti veiksmingumą ir skaidrumą, turėtų būti naudojamos skaitmeninės ataskaitų teikimo priemonės. Valstybės narės taip pat turėtų skatinti nacionalines reguliavimo institucijas bet kokią ataskaitų teikimą suderinti su duomenų teikimo pareigomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1227/2011⁵, visų pirma to reglamento 8 straipsnį.
15. **Užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos priimtų prie nacionalinių rinkų pritaikytas peržiūros strategijas**, t. y. atliktų išsamius vertinimus, grupines peržiūras arba rizika grindžiamą stebėseną, atsižvelgdamos į tiekėjo dydį, portfelio sudėtingumą ir prieigą prie gamybos pajėgumų arba galimybes užsitikrinti likvidumą. Valstybės narės taip pat turėtų skatinti nacionalines reguliavimo institucijas nustatyti ataskaitų teikimo ciklus, kad būtų padidintas sektoriaus nuspėjamumas, parenkant intervalus, kurie geriausiai atitinka reguliavimo poreikius ir sektoriaus veiklą.
16. **Užtikrinti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, įgyvendindamos savo vykdymo užtikrinimo strategijas, su visais tiekėjais elgtųsi sąžiningai ir teisingai**. Peržiūros strategijos, ypač rizika grindžiami metodai, turėtų būti grindžiamos aiškiais, iš anksto apibrėžtais kriterijais, kad būtų užtikrintas skaidrumas, nuspėjamumas ir nuoseklumas, ir jomis turėtų būti užtikrintos vienodos sąlygos, kartu taikant reikalavimus, proporcingus tiekėjo dydžiui ir rizikos profiliui.
17. **Skatinti nacionalines reguliavimo institucijas, reaguojant į rinkos pokyčius, dažnai peržiūrėti ir atnaujinti ataskaitų teikimo ir priežiūros sistemas**. Valstybės

⁴ 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, 27a straipsnis (OL L 158, 2019 6 14, p. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁵ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>).

narės turėtų skatinti bendradarbiavimą su nacionaliniais centriniais bankais, finansų reguliavimo institucijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų užtikrintas didesnis nuoseklumas, o prudencinė priežiūra ir toliau būtų tvirta ir patikima. ES reguliavimo institucijos skatinamos keistis gera praktika.

Priimta Briuselyje 2026 04 30

Komisijos vardu
Dan Jørgensen
Komisijos narys

